

17.3.2026

Valtioneuvoston selonteko eduskunnalle aluekehittämisen ja EU:n alue- ja rakennepoliitiikan lainsäädännöstä VNS 5/2025 vp

Hallintovaliokunta

Elinkeinoelämän keskusliitto EK kiittää mahdollisuudesta lausua valtioneuvoston selonteosta VNS 5/2025 vp Valtioneuvoston selonteko eduskunnalle aluekehittämisen ja EU:n alue- ja rakennepoliitiikan lainsäädännöstä.

Suomen aluekehittämisjärjestelmä on edelleen monivaiheinen ja vaikeasti hahmotettava, mikä heikentää toiminnan tehokkuutta ja roolien selkeyttä. Tämä on havaittu johdonmukaisesti myös aiemmissa tarkasteluissa, joissa on todettu, että hallinnon moniportaisuus hämärtää vastuuta ja yhteyksiä toimijoiden välillä.

EK korostaa, että selkeä työnjako ja päällekkäisten tehtävien poistaminen ovat välttämättömiä, jotta aluekehittämisessä voidaan saavuttaa vaikuttavia, yrityslähtöisiä tuloksia.

Yritysten näkökulmasta rahoitus- ja hankemenettelyjen monimutkaisuus muodostaa edelleen merkittävän esteen osallistumiselle. **Hallinnollinen taakka ja byrokraattiset prosessit pitäisi purkaa tavalla, joka mahdollistaa sujuvan asioinnin ja yhdenvertaisen kohtelun koko maassa.** EU-tasolla komissio esittää vastaavia tavoitteita – järjestelmien yksinkertaistamista, joustavuutta ja hallinnon keventämistä – ja nämä linjaukset tulisi toteuttaa myös kansallisessa järjestelmässä johdonmukaisesti. Yhdenvertaisen kohtelusta on huolehdittava niin pitkälle kuin mahdollista: yritykset eivät sijoitu alueellisesti perustuen alue- tai maakuntarajoihin, vaan muista lähtökohdista, mutta alue- ja maakuntarajat voivat heijastua niiden erilaiseen kohteluun esimerkiksi rahoituksen saatavuudessa – joskus varsin mielivaltaisestikin.

EK pitää tärkeänä, että **rahoitus sekä EU- että kansallisella tasolla kohdennetaan aiempaa voimakkaammin strategisesti ja vaikuttavuuden perusteella.** Tulevien vuosien EU-rahoituksen on tuettava kasvukäännettä, kilpailukykyä ja yritysten investointikykyä, mikä

Yrittäjyys ja kansainvälinen kauppa
Tuomas Ylitalo

17.3.2026

edellyttää selkeitä kriteerejä ja laadun perusteella tehtäviä valintoja. Tämä periaate – rahoitus parhaimmille hankkeille – vahvistaa Suomen asemaa ja tukee korkealaatuisia innovaatioita.

Yhden luukun periaate sekä kevyemmät raportointikäytännöt ovat erityisen tärkeitä, jotta rahoituksen hakeminen on yrityksille houkuttelevaa ja saavutettavaa. Komission esittämät virtaviivaistetut menettelyt ns. kansalliselle EU-rahoitukselle sekä kilpailutetun EU-rahoituksen yhden luukun malli ovat askel kohti sujuvampaa hakuprosessia, ja uuden kokonaisuuden johdonmukainen käyttöönotto ja yhteensovittaminen kansallisesti vähentäisi merkittävästi päällekkäistä hallintoa ja parantaisi palveluiden käytettävyyttä.

Selonteossa tulisi korostaa myös EU-ohjelmien välistä toimivaa rahoitusjatkumoa ja selkeää rajapintaa. Kilpailukykyrahaston ja Horisontti Eurooppa -ohjelman yhteensovittaminen tarjoaa mahdollisuuden muodostaa kokonaisuuksia, joissa tutkimus ja yritysten TKI-toiminta etenevät saumattomasti kohti kaupallistamista. Tämä edellyttää, että myös kansallisen aluekehittämisen hallintomalli tukee selkeitä rahoituspolkuja ja roolijakoa eri toimijoiden välillä.

Yritysvetoisten TKI-ekosysteemien rooli on tulevana vuosina entistä merkittävämpi. Kysyntälähtöiset hankkeet, kuten EU Tech frontrunners -malli, edellyttävät joustavaa ja ennakoitavaa hallintoympäristöä, jossa yritykset voivat aidosti keskittyä innovaatiotoimintaan eikä prosessien hallintaan. Hallinnon selkeyttäminen ja päällekkäisyyksien purkaminen ovat siksi ratkaisevia TKI-investointien onnistumiselle ja ekosysteemien vahvistumiselle.

Aluekehittämisen rakenteita kehitettäessä **on taattava, että resurssit kohdentuvat** elinvoiman kehittämisen kannalta kaikista ratkaisevimpaan kohtaan eli **tukemaan yritysvetoista kasvua**. Tämä on erityisen tärkeää hallinnon rajallisten resurssien edellyttäessä jatkossa voimakkaampaa priorisointia.

Yhteenveto

EK katsoo, että selonteon jatkovalmistelussa erityistä huomiota tulee kiinnittää seuraaviin kokonaisuuksiin:

- rahoituksen aiempaa voimakkaampaan suuntaamiseen strategisesti ja vaikuttavuuden perusteella
- hallinnon toimijoiden selkeään ja läpinäkyvään työnjakoon
- rahoitus- ja hankemenettelyjen yksinkertaistamiseen ja joustavuuteen
- yritysten näkökulmasta kevyempään ja yhden luukun periaatteella toimivaan asiointiin

Yrittäjyys ja kansainvälinen kauppa
Tuomas Ylitalo

17.3.2026

- rahoituksen strategiseen kohdentamiseen ja kilpailuperusteisiin valintoihin
- EU-rahoituksen hyödyntäminen edellyttää tehokkaita kansallisia järjestelmiä, jotka kattavat neuvonnan, hankesuunnittelun mutta myös EU- ja kansallisen rahoituksen vaikuttavan yhteensovittamisen.
- sekä yritysveroisten TKI-ekosysteemien edellytysten parantamiseen kansallisesti.

Näiden kokonaisuuksien toteuttaminen luo selkeän, johdonmukaisen ja yrityslähtöisen aluekehittämisen mallin, joka tukee Suomen kilpailukykyä ja talouskasvua.

Kunnioittavasti

Elinkeinoelämän keskusliitto EK

Tuomas Ylitalo
Asiantuntija